

JOUSTOA TYÖHÖN OSA-AIKAELÄKKEELLÄ

Osa-aikaeläkkeen turvin voit vähentää työskentelyäsi jo ennen vanhuuseläkkeelle siirtymistä. Osa-aikaeläkkeen saamiseksi sinun on siirryttävä kokoaikatyöstä osa-aikatyöhön.

Työeläkkeisiin tulee muutoksia vuoden 2017 alusta lukien. Keskeiset muutokset koskevat vanhuuseläkkeen ikärajoja ja karttumia. Myös kaksi uutta eläkettä tulee käyttöön: työuraeläke ja poistuvan osa-aikaeläkkeen tilalle osittainen vanhuuseläke. Lue lisää www.elo.fi/elakeuudistus.

MILLOIN OSA-AIKAELÄKKEELLE?

Osa-aikaeläkkeesi voi alkaa 61-vuotiaana. Uusia osa-aika-eläkkeitä ei myönnetä enää 1.2.2017 alkaen, mutta voimassa olevat osa-aikaeläkkeet jatkuvat ennallaan.

Osa-aikaeläkkeen saaminen edellyttää, että olet ansainnut työeläkettä viimeisten 15 vuoden aikana yhteensä vähintään viisi vuotta eli 60 kuukautta.

Eläkkeen saamiseksi sinun on siirryttävä osa-aikatyöhön kokoaikatyöstä. Osa-aikaeläkettä edeltävien 18 kuukauden aikana kokoaikatyön on tullut jatkua vähintään 12 kuukautta. Sairausvakuutuspäiväraha-aika voi pidentää 18 kuukauden aikaa korkeintaan kuusi kuukautta. Yli puoli vuotta jatkunut sairausloma tai muu lyhyempikin poissaolo, kuten vuorotteluvapaa tai lomautus, voi vaikuttaa oikeuteesi saada osa-aikaeläke.

Kokoaikatyöksi katsotaan työehtosopimuksen mukainen kokoaikainen työaika. Kokoaikatyönä pidetään myös rinnakkaisia ansiotöitä, jos yhteenlaskettu työaika on vähintään 35 tuntia viikossa.

OSA-AIKATYÖ

Osa-aikaeläke edellyttää osa-aikatyötä. Osa-aikatyön järjestämisestä sinun kannattaa keskustella työnantajasi kanssa ajoissa, koska työnantajallasi ei ole velvollisuutta järjestää osa-aikatyötä, vaan työjärjestelyistä sovitaan yhdessä. Voit tehdä osa-aikatyötä myös toisen työnantajan palveluksessa tai yrittäjänä, kunhan työ kuuluu työeläkelakien piiriin.

Osa-aikatyön ansioiden on oltava 35–70 prosenttia kokoaikatyön vakiintuneesta ansiotasosta. Vakiintunut ansiotaso on keskiarvo osa-aikaeläkettä edeltävien viiden kalenterivuoden ansiosta. Osa-aikatyön ansiossa otetaan huomioon myös luontoisedut, lomarahat ja muut maksettavat lisät.

Osa-aikatyön ei tarvitse olla säännöllistä. Voit sopia työajan joustavasti, kunhan yhtäjaksoinen poissaolosi työstä ei ole yli kuusi viikkoa. Tähän aikaan ei lasketa mukaan sairauspäiviä eikä vuosilomia.

MITEN HAETAAN?

Eläkettä haetaan lomakkeella, jonka voit tulostaa verkkosivuiltamme www.elo.fi. Lomakkeen saat myös soittamalla meille.

Lähetä hakemus Eloon kuukautta ennen eläkkeen alkamista. Osa-aikaeläkettä ei myönnetä takautuvasti, vaan se voi alkaa aikaisintaan hakemista seuraavan kuukauden alusta.

ODOTA ELÄKEPÄÄTÖSTÄ RAUHASSA

Eläkkeen myöntämiseksi tarvitsemme tiedot osa-aikatyöstä sekä ansioistasi kokoaikatyön päättymiseen saakka. Siten eläkepäätöstä kannattaa odottaa rauhassa. Pyydämme nämä tiedot erikseen työnantajaltasi.

Ensimmäinen eläke maksetaan, kun palkkatiedot on saatu ja eläkkeesi määrä on laskettu. Jatkossa eläkkeen maksupäivä on kuukauden ensimmäinen pankkipäivä.

ELÄKKEEN MÄÄRÄ

Osa-aikaeläkkeen määrä on 50 prosenttia ansiotulon alenemasta, jolla tarkoitetaan kokoaikatyön vakiintuneen ansiotason ja osa-aikatyön ansion erotusta. Osa-aikaeläke voi kuitenkin olla enintään 75 prosenttia siitä eläkkeestä, joka on kertynyt osa-aikaeläkkeen alkamiseen mennessä.

Osa-aikaeläkettä ei makseta kansaneläkkeenä.

Esimerkki osa-aikaeläkkeen määrästä

Jos vakiintunut ansiotasosi kokoaikatyössä on esimerkiksi 2 000 euroa kuukaudessa ja osa-aikatyön ansio on kaikkine lisineen 1 000 euroa kuukaudessa, osa-aikaeläkkeesi on puolet erotuksesta eli 500 euroa kuukaudessa.

MUUTOKSET OSA-AIKATYÖSSÄ

Osa-aikatyötä ja -ansioita koskevista muutoksista on ilmoitettava Eloon. Mahdollisesti liikaa maksettu osa-aikaeläke peritään takaisin.

Noin puoli vuotta ennen suunniteltua osa-aikaeläkkeen alkamisajankohtaa

- Keskustele työnantajan kanssa osa-aikatyön mahdollisuudesta. Voit tehdä osa-aikatyötä myös toisen työnantajan palveluksessa tai yrittäjänä.
- Laske arvio tulevan osa-aikaeläkkeesi määrästä osoitteessa www.elo.fi/elakepalvelu. Palveluun kirjaututaan omilla pankkitunnuksilla.

Noin 2–3 kuukautta ennen suunniteltua osa-aikaeläkkeelle jäämistä

- Tee työnantajan kanssa kirjallinen sopimus osa-aikatyöstä ja mahdollisesti uusi työsopimus.

Sopimuksessa sovittavat asiat:

- Osa-aikatyön alkaminen
- Osa-aikaeläke alkaa kuukauden ensimmäisenä päivänä, ei keskellä kuukautta. Alkamispäivä voi osua myös viikonloppuun. Osa-aikaeläke ei voi alkaa, jos olet sairauslomalla.
- Osa-aikatyön palkkaus
Osa-aikatyön ansioina otetaan huomioon kaikki seuraavat erät:
 - peruspalkka (tunti-, viikko- tai kuukausipalkka)
 - mahdollinen tulos- tai kannustinpalkkio
 - luontoisedut

- ilta-, viikonloppu- ja pyhäkorvaukset
- osa-aikatyön lomarahat. Sovi työnantajan kanssa myös siitä, maksetaanko kokoaikatyön lomarahat ennen osa-aikatyön alkamista. Kokoaikatyön lomarahat ei huomioida osa-aikatyön ansiossa. Sinun on helpompi valvoa osa-aikatyön ansioita, jos kokoaikatyön lomarahat on maksettu jo ennen osa-aikaeläkkeen alkamista.

- Osa-aikatyön työskentelyrytmi

Sovi työnantajan kanssa, työskenteletkö esimerkiksi kolmena päivänä viikossa, joka toinen viikko vai joka toinen kuukausi.

Muita sovittavia asioita

- Lisäksi kannattaa sopia työnantajan kanssa osa-aikatyön työtehtävistä, nykyisten työtehtävien mahdollisesta jakamisesta sekä osa-aikatyön vaikutuksista esimerkiksi henkilökunta- ja työehtosopimustuihin.

Noin kuukautta ennen suunniteltua osa-aikaeläkkeelle jäämistä

- Lähetä eläkehakemus Eloon, kun olet sopinut osa-aikatyöstä työnantajasi kanssa. Tee hakemus ennen kuin siirryt osa-aikatyöhön. Eläkehakemuksen saavuttua lähetämme työnantajallesi kirjallisen tiedustelun osa-aikatyön alkamisajankohdasta, ansioista ja työajasta.

VANHUUSELÄKE OSA-AIKAELÄKKEEN JÄLKEEN

Voit siirtyä osa-aikaeläkkeeltä vanhuuseläkkeelle alimman ja ylimmän vanhuuseläkeiän välillä. Ennen vuonna 1954 syntyneillä alin eläkeikä on 63 vuotta. Eläkeuudistus nostaa eläkeikää vuoden 2017 alusta ja näin ollen vuonna 1955 syntyneillä vanhuuseläke voi alkaa aikaisintaan 63 vuoden ja 3 kuukauden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Ylin eläkeikä säilyy 68 vuoden iässä. Vanhuuseläkettä on haettava erikseen.

Siirtyminen osa-aikatyöhön ja osa-aikaeläkkeelle voi vaikuttaa tulevan vanhuuseläkkeesi määrään. Eläkettä karttuu osa-aikatyöstä vähemmän kuin kokoaikatyöstä karttuisi. Jos osa-aikatyöhön siirtyminen kuitenkin auttaa sinua jaksamaan työelämässä pidempään, ei vanhuuseläkkeesi määrä jää välttämättä lainkaan pienemmäksi kuin mitä se olisi kokoaikatyön jälkeen.

TYÖTTÖMYYS TAI TYÖKYVYTTÖMYYS OSA-AIKAELÄKKEEN AIKANA

Jos joudut työttömäksi, osa-aikaeläke lakkautetaan. Osa-aikaeläke keskeytetään myös yli kuusi viikkoa kestävästä lomautuksesta.

sen ajaksi. Työttömyyspäiväraha lasketaan kokoaikatyön ansioiden perusteella. Sairauspäiväraha-ajalla osa-aikaeläke sen sijaan jatkuu. Päiväraha lasketaan osa-aikatyön ansioista.

OSITTAINEN VARHENNETTU VANHUUSELÄKE

Eläkeuudistus tuo uuden eläkelajin osa-aikaeläkkeen tilalle vuodesta 2017 alkaen. Osittaisella varhennetulla vanhuuseläkkeellä voit ottaa eläkettä maksuun joko 25 % tai 50 % kertyneestä eläkkeestä 61-vuotiaana. Kun otat osan eläkettä maksuun ennen alinta vanhuuseläkeikäsi, vanhuuseläkkeesi pienenee pysyvästi. Maksuun ottamaasi eläkkeen määrää pienennetään 0,4 % jokaiselta kuukaudelta, jolla eläkkeen alkaminen alittaa eläkeikäsi.

Voit valita itse jatkatoimen työskentelyä eläkkeen rinnalla vai et – ansaitsemaasi palkkaa tai tekemääsi työmäärää ei seurata, eikä niillä ole vaikutusta osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeesi määrään. Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen rinnalla tehdystä ansiotyöstä karttuu lisää vanhuuseläkettä.

Lue lisää www.elo.fi/elakeuudistus.

KYSY LISÄÄ

Eläkeneuvonta

puh. 020 694 726
ma–pe klo 8–16.30

www.elo.fi/elakepalvelu
elakeneuvonta@elo.fi

www.elo.fi

Asiakirjojen lähetysoite (Elo maksaa postimaksun): Työeläkeyhtiö Elo, Eläkepalvelut, Tunnus 5010419, 00003 VASTAUSLÄHETYS